

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 15 listopada 1950 r.

w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego.

Na podstawie art. 16 ust. 2, art. 19 ust. 3, art. 28 ust. 3, art. 34 ust. 2 i art. 39 dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o państwowym arbitrażu gospodarczym (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 340) zarządza się, co następuje:

Dział I.

Organizacja komisji arbitrażowych.

R o z d z i a ł 1.

Komisje arbitrażowe.

§ 1. Okręgowe komisje arbitrażowe rozpoznają sprawy w pierwszej instancji.

§ 2. 1. Główna Komisja Arbitrażowa rozpoznaje odwołania od orzeczeń okręgowych komisji arbitrażowych.

2. Główna Komisja Arbitrażowa orzeka w jednej instancji, jeżeli stroną w sprawie jest naczelna władza państwowa lub urząd centralny oraz w sporach przedumownych wynikłych przy zawieraniu umów generalnych.

§ 3. 1. Komisje arbitrażowe orzekają w zespołach.

2. Prezes komisji arbitrażowej może zarządzić rozpoznanie sporu przedumownego przez zespół orzekający

powiększony o dwie osoby. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej wyznacza te osoby spośród jej członków powołanych przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, prezes zaś okręgowej komisji arbitrażowej — spośród osób dających rękojmię należytej znajomości spraw gospodarki narodowej.

3. Jeżeli w terminie określonym przez prezesa okręgowej komisji arbitrażowej strona nie skorzysta z uprawnienia do wyznaczenia arbitra albo jeżeli wyznaczony arbiter nie stawia się, arbitra wyznacza prezes.

4. W razie nieprzybycia arbitrów i niemożności wyznaczenia na ich miejsce innych arbitrów przewodniczący zespołu okręgowej komisji arbitrażowej może w uzasadnionych przypadkach rozpoznać sprawę i wydać orzeczenie bez udziału arbitrów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 150.000.— złotych.

§ 4. 1. Okręgowe komisje arbitrażowe rozpoznają jednoosobowo sprawy, w których:

- a) wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 15.000.— złotych albo
- b) strona pozwana nie złożyła wyjaśnień w związku z treścią wniosku bądź w wyjaśnieniach tych uznała jego żądanie.

2. Prezes komisji arbitrażowej może przekazać określoną w ust. 1 sprawę pod rozpoznanie zespołu orzekającego, jeżeli uzna, że jest zawila.

3. Przepisy o prawach i obowiązkach zespołu orzekającego stosuje się do prezesów, wiceprezesów i członków komisji arbitrażowych, rozpoznających sprawy jednoosobowo.

§ 5. 1. W przypadkach szczególnie ważnych lub gdy chodzi o ustalenie zasady prawnej albo wytycznych ogólnych w zakresie orzecznictwa, Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może bądź z własnej inicjatywy, bądź na wniosek zespołu orzekającego zagadnienie lub sprawę przekazać do rozpoznania w zespole zwiększonym Głównej Komisji Arbitrażowej.

2. Zasady prawne i ogólne wytyczne w zakresie orzecznictwa, ustalone przez zespół zwiększony Głównej Komisji Arbitrażowej, powinny być wpisane do księgi zasad państwowego arbitrażu gospodarczego.

§ 6. Główna Komisja Arbitrażowa wydaje zbiór orzeczeń i zarządzeń zawierający zasadnicze rozstrzygnięcia w zakresie orzecznictwa i organizacji państwowego arbitrażu.

R o z d z i a ł 2.

Podział czynności.

§ 7. 1. Prezes komisji arbitrażowej ustala podział czynności, określając według działów gospodarki narodowej, jakie kategorie spraw przydzielone zostały do załatwienia prezesowi, a jakie wiceprezesom.

2. Podział czynności w okręgowej komisji arbitrażowej podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej.

3. Podział czynności w Głównej Komisji Arbitrażowej może przewidzieć, że określone kategorie spraw załatwia członek komisji arbitrażowej wyznaczony na przewodniczącego zespołów orzekających.

R o z d z i a ł 3.

Wyznaczanie członków zespołów orzekających.

§ 8. 1. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej wyznacza imiennie członków zespołu orzekającego w każdej sprawie, uwzględniając w miarę możliwości ich specjalne wiadomości w tej dziedzinie gospodarki narodowej, której sprawa dotyczy.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku wyznaczenia arbitra przez prezesa okręgowej komisji arbitrażowej.

3. Jeżeli członek zespołu orzekającego nie może wziąć udziału w posiedzeniu komisji arbitrażowej, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym prezesa.

R o z d z i a ł 4.

Prawa i obowiązki członków zespołów orzekających.

§ 9. 1. Członkowie zespołu orzekającego powinni obowiązki swoje wypełniać sumiennie i gorliwie.

2. Członkowie zespołu orzekającego kierują się przy orzekaniu zasadami praworządności Polski Ludowej oraz wytycznymi i przepisami planów gospodarczych.

3. Członek zespołu orzekającego obowiązany jest zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których dowiedział się ze względu na swoje stanowisko poza rozprawą publiczną.

§ 10. 1. Członek zespołu orzekającego powinien zgłosić swoje wyłączenie w sprawie, w której pozostaje z jedną ze stron lub jej kierownictwem w tego rodzaju stosunkach osobistych, że mogłaby powstać uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności.

2. O wyłączeniu Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej decyduje Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, o wyłączeniu prezesów okręgowych komisji arbitrażowych, wiceprezesów i członków zespołów orzekających Głównej Komisji Arbitrażowej — Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej, o wyłączeniu zaś wiceprezesów i członków zespołów orzekających okręgowych komisji arbitrażowych — prezes okręgowej komisji arbitrażowej.

R o z d z i a ł 5.

Rady prezesa komisji arbitrażowej do spraw orzecznictwa.

§ 11. 1. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego mianuje na wniosek Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej radców prezesa komisji arbitrażowej do spraw orzecznictwa.

2. Na stanowisko określone w ust. 1 może być mianowana osoba posiadająca wykształcenie prawnicze,

jeżeli jej dotychczasowa praca zawodowa daje rękojmię należytej znajomości zasad obowiązujących w gospodarce narodowej. W wyjątkowych przypadkach na stanowisko radców mogą być powoływani również działacze i organizatorzy życia gospodarczego nie mający wykształcenia prawniczego.

§ 12. 1. Radcy przeprowadzają na zlecenie prezesa dowody i referują sprawy na posiedzeniach zespołów orzekających.

2. Przy przeprowadzaniu dowodów radcy korzystają z uprawnień przysługujących prezesowi komisji arbitrażowej.

3. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może powierzyć radcom pełnienie na okres przejściowy funkcji prezesa lub wiceprezesa okręgowej komisji arbitrażowej, a w szczególności przewodniczenie w zespole orzekającym.

R o z d z i a ł 6.

Nadzór i administracja.

§ 13. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego wykonuje zwierzchni nadzór nad państwowym arbitrażem gospodarczym.

§ 14. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej kieruje pracami Głównej Komisji Arbitrażowej i wykonuje nadzór nad okręgowymi komisjami arbitrażowymi.

§ 15. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej ma prawo żądać od prezesa okręgowej komisji arbitrażowej wyjaśnień, wglądać sam lub przez delegowanego pracownika w prace komisji okręgowej, uchylać zarządzenia niezgodne z przepisami porządkowymi oraz usuwać skutki tych uchybień.

§ 16. 1. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może wzywać osoby kierujące arbitrażem resortowym na wspólne narady celem omówienia wykonywania wytycznych, wydanych przez Główną Komisję Arbitrażową.

2. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może drogą inspekcji sam lub przez delegowanego pracownika sprawdzać, w jaki sposób udzielone wytyczne są przez arbitraż resortowy wykonywane. Prezes komunikuje Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego stwierdzone uchybienia, natomiast sam nie wydaje zarządzeń zmierzających do ich usunięcia.

§ 17. Prezesi okręgowych komisji arbitrażowych dysponują kredytami budżetowymi tych komisji i w tym zakresie są władzą asygnującą, chyba że Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Ministrem Finansów zarządzi inaczej.

§ 18. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego wyda na wniosek Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej regulamin, który określi tryb wewnętrzznego urzędowania komisji arbitrażowych.

Dział II.

Tryb postępowania arbitrażowego.

R o z d z i a ł 7.

Wniosek.

§ 19. 1. Wniosek o rozpoznanie sprawy należy złożyć na piśmie we właściwej komisji arbitrażowej.

2. We wniosku wymienić należy nazwy i adresy jednostek, które mają być stronami w sporze, nazwiska i imiona członków kierownictwa, oznaczenie wartości przedmiotu sporu, zwięzły opis stanu faktycznego, który jest podstawą zwrócenia się do komisji arbitrażowej, wykaz dowodów ze wskazaniem, jakie okoliczności mają być nimi udowodnione, oraz dokładnie określone żądanie. Wniosek do okręgowej komisji arbitrażowej powinien nadto zawierać imię, nazwisko i adres wyznaczonego przez stronę arbitra.

3. Wniosek powinien być podpisany przez osoby uprawnione do reprezentowania jednostki.

4. Do wniosku załączyć należy oryginały lub odpisy dokumentów powołanych we wniosku, o ile znajdują się w posiadaniu strony, odpis pisma do pozwanego z wezwaniem do dobrowolnego wykonania świadczenia z dowodem nadania oraz pokwitowanie z uiszczenia opłaty arbitrażowej.

5. Nadto do wniosku załączyć należy odpisy pisma i załączników dla uczestniczących w sprawie jednostek.

6. Z wnioskiem o rozpoznanie sprawy połączyć można wniosek o zabezpieczenie roszczenia.

§ 20. 1. Wniosek o rozpoznanie sprawy należy złożyć najpóźniej w ciągu jednego roku od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, a w przypadkach, gdy dochodzenie roszczeń jest ograniczone terminem zawitym krótszym niż rok lub też podlega krótszemu przedawnieniu, wniosek powinien być złożony przed upływem terminu zawitego lub przedawnienia.

2. Komisja arbitrażowa odrzuca wniosek złożony po upływie terminów określonych w ust. 1, a o dopuszczeniu do upływu terminów zawiadamia władzę nadzorczą wnioskodawcy.

3. Komisja arbitrażowa może w wyjątkowych uzasadnionych przypadkach z urzędu lub na wniosek strony przywrócić uchybiony termin (ust. 1). Wniosek strony o przywrócenie terminu będzie rozpoznany tylko wówczas, jeżeli został złożony wniosek o rozstrzygnięcie sporu.

§ 21. Jeżeli wniosek kieruje się łącznie przeciwko pozwanym, dla których miejscowo właściwe są różne komisje arbitrażowe, wybór między tymi komisjami należy do powoda.

§ 22. 1. Jednym wnioskiem można dochodzić kilku roszczeń przeciwko temu samemu pozwanemu,

można również jednym wnioskiem dochodzić roszczeń przeciwko kilku pozwany, jeżeli roszczenia te opierają się na tej samej podstawie prawnej lub faktycznej.

2. Komisja arbitrażowa może wyłączyć do odrębnego rozpoznania poszczególne roszczenia, jeżeli to przyczyni się do uproszczenia lub przyśpieszenia postępowania.

3. Komisja arbitrażowa może połączyć do wspólnego rozpoznania sprawy wszczęte z wniosków różnych powodów i przeciw różnym pozwany, jeżeli roszczenia oparte są na tej samej podstawie prawnej lub faktycznej.

§ 23. Przepisy §§ 19—22 stosuje się odpowiednio do wniosków zgłaszanych przez jednostki określone w art. 13 ust. 2 i 3 i art. 14 ust. 1 i 2 dekretu o państwowym arbitrażu gospodarczym.

§ 24. 1. W postępowaniu arbitrażowym reprezentuje stronę jej kierownictwo lub pełnomocnik, ustanowiony przez nią spośród jej pracowników.

2. Pełnomocnika wyznaczyć może również organ nadzorujący stronę spośród swoich pracowników lub pracowników nadzorowanych przez niego jednostek.

§ 25. 1. Przy obliczaniu wartości przedmiotu sporu stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

2. Podana we wniosku wartość podlega sprawdzeniu przez prezesa komisji arbitrażowej.

§ 26. 1. W razie niedopuszczalności drogi postępowania arbitrażowego komisja arbitrażowa wniosek odrzuci. Orzeczenie w sprawie odrzucenia wniosku może zapasć bez wzywania stron.

2. Jeżeli wniosek nie odpowiada warunkom formalnym lub jest niedostatecznie opłacony, prezes wzywa stronę do stosownego poprawienia lub uzupełnienia go w terminie tygodniowym.

3. Po bezskutecznym upływie tego terminu prezes może bądź zwrócić wniosek, bądź nadając bieg sprawie zarządzić sporządzenie brakujących odpisów na koszt powoda i wszcząć postępowanie egzekucyjne celem ściągnięcia nie uiszczonych opłat oraz kosztów usunięcia braków.

R o z d z i a ł 8.

Wyjaśnienia i wnioski stron.

§ 27. 1. Nadając bieg sprawie, prezes zarządza doręczenie odpisu wniosku stronie pozwanej i wzywa ją do złożenia w określonym terminie wyjaśnień, wskazania dowodów na okoliczności faktyczne w nich podane, a w sprawie rozpoznanej przez okręgową komisję arbitrażową także do wyznaczenia arbitra.

2. Przepisy rozdziału poprzedniego stosuje się odpowiednio.

§ 28. 1. Strona pozwana obowiązana jest do złożenia w określonym terminie wyjaśnień i odpowiedzi na doręczony jej wniosek.

2. W razie nieusprawiedliwionego niedopełnienia obowiązku przewidzianego w ust. 1 komisja arbitrażowa zawiadamia o tym władzę nadzorczą strony oraz może rozpoznać sprawę i wydać orzeczenie bez wzywania stron na podstawie posiadanego materiału dowodowego.

§ 29. Strona pozwana może składając wyjaśnienia zgłosić wniosek o rozpoznanie roszczenia wzajemnego, jeżeli ono pozostaje w związku z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia bądź jeżeli rozpoznanie go może mieć wpływ na rozstrzygnięcie o roszczeniu powoda.

§ 30. 1. Każda ze stron obowiązana jest do oświadczenia się zgodnie z prawdą co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych.

2. Jeżeli wskutek złożenia przez stronę niezgodnych z prawdą wyjaśnień, uchylecia się od wyjaśnień albo spóźnionego przytoczenia istotnych okoliczności faktycznych i powołania dowodów nastąpiła zwłoka w rozstrzygnięciu sprawy, komisja arbitrażowa może — niezależnie od wyniku sprawy — włożyć na stronę obowiązek zwrotu tych kosztów, które strona ta wywołała swym postępowaniem.

R o z d z i a ł 9.

Protokoły i doręczenia.

§ 31. 1. Komisja arbitrażowa sporządza protokoły z każdej czynności mogącej mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

2. W protokole podać należy czas, miejsce przeprowadzonej czynności, nazwiska osób biorących udział w przeprowadzonej czynności z ramienia komisji arbitrażowej i stron oraz dokładny opis przeprowadzonej czynności, złożonych oświadczeń lub zeznań. Protokoły podpisują prezes i protokolant.

3. Pozostałe czynności ujmuje się w formę notatki. Notatka powinna być podpisana przez sporządzającego ją i oznaczona datą sporządzenia.

§ 32. Strony mogą w terminie trzydniowym od daty sporządzenia protokołu żądać jego sprostowania lub uzupełnienia.

§ 33. 1. Komisja arbitrażowa może wzywać strony, świadków i biegłych telefonicznie lub telegraficznie. O wezwaniu telefonicznym zamieszcza się w aktach sprawy notatkę, stwierdzającą datę przeprowadzonej rozmowy telefonicznej i nazwiska osób, które nadawały i odbierały wezwanie.

2. Poza tym przy doręczaniu stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

R o z d z i a ł 10.

Dowody.

§ 34. Prezes komisji arbitrażowej zarządza przeprowadzenie postępowania dowodowego co do faktów spornych mających dla sprawy istotne znaczenie. W zarządzeniu prezes oznaczy fakty podlegające stwierdzeniu i środek dowodowy oraz ustali, czy postępowanie dowo-

dowe odbędzie się przed zespołem orzekającym, czy też sam je przeprowadzi.

§ 35. Prezes komisji arbitrażowej może wezwać świadków i biegłych do złożenia zeznań lub opinii na piśmie, uprzedzając ich zarazem o odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

§ 36. 1. Prezes zawiadamia strony o terminie przesłuchania biegłego lub świadka bądź o przeprowadzeniu oględzin lub innego dowodu w terminie, umożliwiającym im wzięcie udziału w czynnościach.

2. Prezes może odstąpić od zawiadomienia stron o tym terminie, jeżeli spowodowałoby to opóźnienie rozstrzygnięcia sprawy.

3. Jeżeli strony nie były obecne przy przeprowadzaniu dowodów, winny one mieć możliwość zapoznania się z wynikami i złożenia wyjaśnień przed rozstrzygnięciem sprawy.

§ 37. Może być dopuszczony dowód przeciwny co do treści oświadczeń złożonych w dokumencie publicznym lub prywatnym.

§ 38. Tajemnicą urzędową lub służbową w dziedzinie gospodarczej można zasłaniać się tylko na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego określającego dane okoliczności jako tajne.

§ 39. Prezes komisji arbitrażowej może z urzędu lub na wniosek strony zarządzić przeprowadzenie dowodów jeszcze przed złożeniem wniosku o rozpoznanie sprawy lub przed złożeniem wyjaśnień przez pozwanego w przypadku:

- a) gdy zachodzi obawa, że przeprowadzenie dowodów stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione,
- b) gdy zachodzi potrzeba ustalenia wad albo w ogóle właściwości rzeczy lub robót.

§ 40. W sprawach nie uregulowanych przepisami niniejszego rozporządzenia stosuje się do postępowania dowodowego odpowiednio przepisy działu III tytułu III księgi drugiej części I kodeksu postępowania cywilnego.

R o z d z i a ł 11.

Posiedzenia komisji arbitrażowych.

§ 41. Prezes komisji arbitrażowej kieruje sprawę na posiedzenie komisji arbitrażowej:

- a) jeżeli zarządził przeprowadzenie dowodów przed zespołem orzekającym lub
- b) jeżeli uznał, że zebrane przez niego dowody wystarczają do rozstrzygnięcia sprawy; zespół orzekający może dopuścić i przeprowadzić dowody uzupełniające.

§ 42. Wyznaczając termin posiedzenia komisji arbitrażowej prezes komisji arbitrażowej wzywa strony, chyba że w świetle zebranych dowodów i wyjaśnień stron jest rzeczą oczywistą, że ustna rozprawa z udziałem stron nie może mieć wpływu na rozstrzygnięcie

sprawy. Komisja arbitrażowa może zarządzić wezwanie stron.

§ 43. Posiedzenia komisji arbitrażowej są jawne tylko o tyle, o ile zespół orzekający uzna, że ze względu na interes publiczny jest to wskazane.

§ 44. 1. Na posiedzeniu komisji arbitrażowej referuje sprawę prezes komisji arbitrażowej lub wyznaczony przez niego członek zespołu orzekającego albo radca prezesa do spraw orzecznictwa.

2. Posiedzenie komisji arbitrażowej z udziałem stron obejmuje ponadto wyjaśnienia stron i rozstrzygnięcie wyników postępowania dowodowego.

R o z d z i a ł 12.

Zawieszenie i umorzenie postępowania.

§ 45. 1. Gdy opóźnienie rozstrzygnięcia sprawy nie wyrzeże ujemnych skutków dla gospodarki narodowej, komisja arbitrażowa może zawiesić postępowanie:

- a) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego sporu lub
- b) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniego orzeczenia władzy administracyjnej, lub
- c) jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wyrzezczyć wpływ na rozstrzygnięcie rozpatrywanej sprawy, lub
- d) na zgodny wniosek stron celem umożliwienia przeprowadzenia pertraktacji ugodowych.

2. Postępowanie zawieszone może być podjęte w każdej chwili z urzędu lub na wniosek jednej ze stron.

§ 46. 1. Komisja arbitrażowa może zawiesić postępowanie i przedstawić Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do wyjaśnienia wątpliwość, powstała na skutek wydania przez władzę zwierzchnie stron różnych zarządzeń, ustalających w odmienny sposób wykonanie planu gospodarczego.

2. Wniosek o wyjaśnienie przedstawia komisja arbitrażowa Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego za pośrednictwem Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej.

* § 47. Komisja arbitrażowa umarza postępowanie, jeżeli wydanie orzeczenia stało się zbędne.

R o z d z i a ł 13.

Orzeczenie.

§ 48. 1. Komisja arbitrażowa rozstrzyga sprawę i wydaje orzeczenie, gdy uzna, że sporne okoliczności zostały dostatecznie wyjaśnione.

2. Orzeczenia zapadłe w pierwszej instancji są natychmiast wykonalne.

§ 49. 1. Komisja arbitrażowa może wydać orzeczenie częściowe, jeżeli dostatecznie wyjaśniona została część żądania lub niektóre z żądań strony.

2. Uznając żądanie za usprawiedliwione w zasadzie, komisja arbitrażowa może wydać orzeczenie wstępne tylko co do samej zasady, co do spornej zaś wysokości roszczeń i innych wniosków zarządzić bądź dalszą rozprawę, bądź dalsze postępowanie dowodowe.

§ 50. Komisja arbitrażowa może rozstrzygnąć co do roszczenia, które nie było przedmiotem żądania lub co do którego żądanie cofnięto, jak również orzec ponad żądanie wniosku.

§ 51. Komisja arbitrażowa może uznać umowę lub jej część za sprzeczną z Narodowym Planem Gospodarczym, orzec jej nieważność oraz może zobowiązać strony do zawarcia w określonym terminie nowej umowy przy zachowaniu ustalonych przez komisję istotnych postanowień umownych.

§ 52. Sentencja orzeczenia powinna zawierać oznaczenie komisji arbitrażowej, nazwiska członków zespołu orzekającego, datę i miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia, wymienienie stron i oznaczenie przedmiotu sprawy, wreszcie rozstrzygnięcie komisji o żądaniach stron i postanowienie o kosztach postępowania.

§ 53. 1. Uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać ustalenie podstawy faktycznej przez wskazanie faktów, które komisja uznała za udowodnione, i dowodów, na jakich się oparła, oraz wyjaśnienie podstawy rozstrzygnięcia.

2. Sentencję podpisują wszyscy członkowie zespołu orzekającego, orzeczenie zaś z uzasadnieniem — przewodniczący zespołu orzekającego.

3. Sentencję orzeczenia z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu.

§ 54. Komisja arbitrażowa może sprostować niedokładności, omyłki pisarskie, rachunkowe lub inne oczywiste pomyłki w orzeczeniu.

§ 55. Jeżeli komisja arbitrażowa nie orzekła o całości wniosku lub o wszystkich wnioskach, prezes komisji arbitrażowej lub strona może w ciągu dni 7 od daty doręczenia orzeczenia wystąpić o jego uzupełnienie.

§ 56. Komisja arbitrażowa, która wydała orzeczenie, rozstrzyga na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej lub strony wątpliwości co do wykładni orzeczenia, jakie mogłyby się nastąpić przy jego wykonaniu.

§ 57. Wniosek o sprostowanie, uzupełnienie* lub wykładnię orzeczenia nie ma wpływu na bieg terminu do założenia środka odwoławczego.

R o z d z i a ł 14.

Srodki odwoławcze.

§ 58. 1. Od kończących postępowanie orzeczeń okręgowych komisji arbitrażowych służy stronom odwołanie do Głównej Komisji Arbitrażowej.

2. Odwołanie należy wnieść za pośrednictwem okręgowej komisji arbitrażowej w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia orzeczenia.

3. Prezes może w sprawie zawilej z urzędu lub na wniosek strony stosownie przedłużyć termin do wniesienia odwołania, nie dłużej jednak, jak na okres miesiąca.

4. Prezes może na wniosek strony przywrócić jej termin do wniesienia odwołania, jeśli uchybienie terminu nastąpiło bez jej winy. Wniosek o przywrócenie może być zgłoszony najdalej w ciągu tygodnia od ustania przyczyny, która spowodowała uchybienie.

§ 59. Nie służy odwołanie od orzeczeń wydanych w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 5.000 złotych.

§ 60. 1. Odwołanie powinno czynić zadość ogólnym wymaganiom przepisanych dla wniosków, a nadto ma zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia oraz zwięzłe wyłożenie podstaw odwołania ze wskazaniem w razie potrzeby nowych faktów i dowodów nie przytoczonych przed komisją okręgową oraz wskazanie żądanych zmian.

2. Przepis § 26 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 61. Jeśli odwołanie odpowiada wymaganiom formalnym, prezes okręgowej komisji arbitrażowej przesyła odpis odwołania stronie przeciwnej, akta zaś sprawy Głównej Komisji Arbitrażowej.

§ 62. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej odrzuca odwołanie, jeżeli wniesione zostało po terminie.

§ 63. Główna Komisja Arbitrażowa może z urzędu lub na wniosek strony wstrzymać wykonanie zaskarżonego orzeczenia.

§ 64. 1. Główna Komisja Arbitrażowa rozstrzygając odwołanie może zmienić orzeczenie okręgowej komisji również w nie zaskarżonej części.

2. Poza tym w postępowaniu odwoławczym przed Główną Komisją Arbitrażową stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 7 — 13 niniejszego rozporządzenia.

§ 65. 1. Na orzeczenie komisji arbitrażowej oddalające wniosek o przywrócenie terminu (§ 20 ust. 3), odrzucające wniosek w razie niedopuszczalności drogi postępowania arbitrażowego (§ 26 ust. 1), zawieszające postępowanie (§ 45 ust. 1) oraz na zarządzenie o zwróceniu wniosku (§ 26 ust. 3), odmawiające zabezpieczenia dowodu (§ 39), odrzucające odwołanie (§ 62) lub zabezpieczające roszczenie (§ 81 ust. 1) służy zażalenie, które należy wnieść w ciągu 7 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia lub zarządzenia.

2. Przepisy §§ 60, 61, 62 stosuje się odpowiednio.

R o z d z i a ł 15.

Wznowienie postępowania.

§ 66. 1. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego lub Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może z urzędu lub na wniosek strony wznowić postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem na tej podstawie:

- a) że orzeczenie oparte zostało na dokumencie podrobionym bądź sfałszowanym lub na skazującym wyroku karnym następnie uchylonym, lub
- b) że ujawnione zostały takie nowe okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ istotny na wynik sprawy, a z któ-

rych strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

2. Nie można żądać wznowienia po upływie lat dwu od uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 67. Sprawę wznowioną rozpoznaje komisja arbitrażowa, która wydała orzeczenie w pierwszej instancji.

R o z d z i a ł 16.

Spory przedumowne.

§ 68. Miejscowo właściwą do rozpoznania sporów przedumownych, z wyjątkiem sporów przedumownych określonych w § 2 ust. 2, jest ta okręgowa komisja arbitrażowa, w której okręgu wnioskodawca ma swą siedzibę.

§ 69. Do wniosku o rozpoznanie sporu przedumownego dołączyć należy protokół rozbieżności sporządzony przez strony oraz dowód podjęcia za pośrednictwem jednostki zwierzchniej lub władzy, której strona podlega lub przez którą jest nadzorowana, próby uzgodnienia spornych postanowień umowy.

§ 70. W sporach przedumownych pełnomocnik winien przedstawić pełnomocnictwo do zawarcia spornej umowy.

§ 71. Spór przedumowny powinien być rozstrzygnięty, gdy obie strony mają swą siedzibę w okręgu komisji arbitrażowej, w ciągu 7 dni; w innych przypadkach — w ciągu 14 dni od daty wpływu wniosku, a w razie zażądania od wnioskodawcy uzupełnień — od daty ich nadesłania.

§ 72. 1. Odwołanie służy stronom, choćby sprawa rozstrzygana była jednoosobowo.

2. Odwołanie rozpatruje Główna Komisja Arbitrażowa w ciągu 5 dni od daty wpływu odwołania do Głównej Komisji Arbitrażowej.

§ 73. Przy rozpatrywaniu sporów przedumownych stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 1 i 7—15.

R o z d z i a ł 17.

Wykonanie orzeczeń.

§ 74. Orzeczenia zapadłe w postępowaniu arbitrażowym, ugody zatwierdzone w tym postępowaniu i zarządzenia prezesa komisji arbitrażowej powinny być wykonywane bezzwłocznie bez wdrażania postępowania egzekucyjnego.

§ 75. 1. Bank, w którym dłużnik posiada swój rachunek, zaspokoi z tego rachunku roszczenie pieniężne wierzyciela na jego wniosek po przedstawieniu mu wypisu orzeczenia komisji arbitrażowej, wypisu ugody zatwierdzonej przez tę komisję lub wypisu zarządzenia prezesa tej komisji, zaopatrzonych w klauzulę wykonalności. Klauzula wykonalności powinna zawierać:

- wzmiankę, że roszczenie podlega zaspokojeniu,
- wskazanie jednostki uprawnionej do zaspokojenia roszczenia z rachunku dłużnika,
- wskazanie, z jakich funduszków ma nastąpić pokrycie,
- datę nadania klauzuli, podpis prezesa i odcisk pieczęci komisji arbitrażowej.

2. Bank nie dokona zaspokojenia roszczenia, jeżeli dłużnik przedstawi wypis zarządzenia Głównej Komisji Arbitrażowej wstrzymującego wykonanie orzeczenia.

3. Przy zbiegu roszczeń podlegających zaspokojeniu z rachunku w banku o kolejności zaspokojenia rozstrzyga data wpływu zgłoszenia do banku.

4. Tryb zaspokojenia roszczeń pieniężnych wierzyciela z kredytów budżetowych dłużnika ustali Minister Finansów za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

R o z d z i a ł 18.

Postępowanie egzekucyjne.

§ 76. Orzeczenie, ugoda zatwierdzona przez komisję arbitrażową i zarządzenie prezesa komisji arbitrażowej są tytułami egzekucyjnymi.

§ 77. 1. Jeżeli strona obowiązana do spełnienia świadczenia nie wykona go w ciągu 7 dni od doręczenia jej przez wierzyciela wezwania do dobrowolnego wykonania, a wierzyciel nie może uzyskać zaspokojenia w sposób przewidziany w § 75, wierzyciel może zwrócić się do prezesa komisji arbitrażowej, która rozpoznawała sprawę w pierwszej instancji, z wnioskiem o zarządzenie egzekucji.

2. Do wniosku dołączyć należy tytuł egzekucyjny i odpis wezwania do dobrowolnego wykonania z dowodem doręczenia.

§ 78. 1. Z wnioskiem o zarządzenie egzekucji należy wystąpić najpóźniej w ciągu jednego roku od dnia wydania orzeczenia, a w razie wstrzymania wykonania orzeczenia zapadłego w pierwszej instancji — od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

2. Prezes komisji arbitrażowej odmówi wydania zarządzenia egzekucyjnego, jeżeli wniosek został złożony po upływie terminu określonego w ust. 1, a o dopuszczeniu do upływu terminu zawiadamia właściwą władzę nadzorczą, może jednak w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach termin ten przedłużyć.

§ 79. 1. Zarządzenie egzekucyjne wydaje prezes komisji arbitrażowej.

2. W zarządzeniu prezes oznaczy świadczenie, jakie ma być spełnione, oraz sposób egzekucji, jaki stosownie do okoliczności uważa za odpowiedni, a ponadto określi wysokość opłaty, jaką ma ponieść dłużnik niezależnie od zwrotu kosztów egzekucyjnych.

§ 80. Postępowanie egzekucyjne przeprowadza się w trybie przepisany w kodeksie postępowania cywilnego, z tym że:

- ilekroć kodeks postępowania cywilnego przewiduje właściwość sądu w postępowaniu egzekucyjnym i do rozpoznania skargi na czynności komornika, właściwą jest komisja arbitrażowa, której prezes wydał zarządzenie egzekucyjne,
- zarządzenie egzekucyjne wydane w myśl § 76 zastępuje klauzulę wykonalności.

§ 81. 1. Prezes właściwej komisji arbitrażowej może z urzędu lub na wniosek strony wydać zarządzenie tymczasowe celem zabezpieczenia roszczeń wniosku złożonego w komisji arbitrażowej, jeżeli roszczenie jest wiarygodne, a niezabezpieczenie mogłoby spowodować niemożność wykonania żądania wniosku lub poważne szkody.

2. Przy wykonaniu zarządzenia tymczasowego prezes stosuje odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału.

3. Zarządzenie tymczasowe jest natychmiast wykonalne.

Dział III.

Opłaty arbitrażowe.

§ 82. 1. W postępowaniu przed komisją arbitrażową pobiera się opłaty. Do uiszczenia opłaty obowiązana jest strona lub współuczestnik postępowania dokonujący czynności, od której przypada opłata.

2. W przypadkach, gdy czynność przeprowadzana jest z urzędu, do pokrycia opłat obowiązane są strony i współuczestnicy w częściach równych, o ile prezes komisji arbitrażowej nie zarządzi inaczej.

3. Jeżeli wniosek podlega ponownemu rozpoznaniu przez komisję arbitrażową wskutek uchylecia orzeczenia przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego lub przez Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej (§ 8), pobiera się od strony, na której korzyść orzeczenie zostało uchylone, opłatę arbitrażową w wysokości opłaty przewidzianej od odwołania.

4. Opłaty arbitrażowe wpłaca się w drodze przelewu na budżet właściwej komisji arbitrażowej.

§ 83. 1. Wysokość opłaty zależna jest od wartości przedmiotu sporu.

2. Pełna opłata wynosi:

a) przy wartości przedmiotu sporu do 15.000 zł włącznie	2 ⁰ / ₁₀₀
b) przy wartości przedmiotu sporu do 60.000 zł włącznie	
od pierwszych 15.000 zł	300 zł
a od nadwyżki	2 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀
c) przy wartości przedmiotu sporu ponad 60.000 zł	
od pierwszych 60.000 zł	1.500 zł
a od nadwyżki	3 ⁰ / ₁₀₀

3. Pełna opłata nie może przekroczyć kwoty 3.000 złotych ani też wynosić mniej niż 150 złotych, a w sporach, w których wnioskodawcą jest rolnicza spółdzielnia wytwórcza lub rolniczy zespół spółdzielczy oraz w sporach z Polskimi Kolejami Państwowymi o należność z tytułu umowy przewozu — 60 złotych.

§ 84. 1. Pełną opłatę pobiera się od wniosku o rozpoznanie sporu, roszczenia wzajemnego i od odwołania.

2. Połowę opłaty pobiera się od wniosku o rozpoznanie sporu zgłoszonego w trybie art. 13 ust. 3 dekretu o państwowym arbitrażu gospodarczym, od przystąpienia do toczącego się postępowania w charakterze współuczestnika (art. 14 ust. 1) oraz od wniosku o wznowienie postępowania.

3. Dziesiątą część opłaty pobiera się od wniosków i środków odwoławczych w sporach przedumownych, od zażaleń i od wniosku o przystąpienie w charakterze współuczestnika zgłoszonego w trybie art. 14 ust. 2 de-

kretno o państwowym arbitrażu gospodarczym, od wniosków, zażaleń i skarg na czynności komornika w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym.

§ 85. 1. Komisja arbitrażowa zarządzi z urzędu zwrot opłaty:

- w całości — w przypadkach, gdy strona cofnęła wniosek o rozpoznanie sporu przed doręczeniem odpisu stronie pozwanej,
- w połowie — w razie cofnięcia wniosku po doręczeniu odpisu stronie pozwanej i w razie prawomocnego oddalenia wniosku o przywrócenie terminu (§ 20 ust. 3).

2. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie do odwołań jak również do wniosków o przystąpienie do toczącego się postępowania w charakterze współuczestnika.

§ 86. Niezależnie od wysokości złożonych opłat komisja arbitrażowa może nałożyć na stronę lub strony obowiązek złożenia zaliczki na pokrycie tego rodzaju wydatków, jak należności świadków, biegłych i tłumaczy, koszty ogłoszeń w pismach, koszty opłat telefonicznych i telegraficznych oraz innych kosztów wynikłych w toku postępowania.

Dział IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 87. W ramach nadzoru przewidzianego w § 14 Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może w czasie do dnia 31 grudnia 1950 r. wykonywać w zakresie zleconym przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego uprawnienia jego co do prawomocnych orzeczeń okręgowych komisji arbitrażowych kończących postępowanie.

§ 88. Przepis § 20 nie ma zastosowania do wniosków o rozpoznanie sprawy złożonych w komisji arbitrażowej przed dniem 30 kwietnia 1951 r.

§ 89. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 r. w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 441).

§ 90. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrom Finansów i Sprawiedliwości.

§ 91. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz